

Entrevista als senyors Andreu Crespí, Director Provincial del MEC i Bartomeu Rotger, Director General d'Educació del Govern Balear

PISSARRA: Com avalua el seguiment del Conveni de Col·laboració entre el Ministeri d'Educació i el Govern de les Illes Balears signat el maig del 1990 ?

Andreu Crespí: El nucli central del Conveni és d'establir un marc de coordinació per a tot allò que té relació amb l'ensenyament de la llengua catalana i en llengua catalana.

Del grau d'eficàcia de l'esmentat conveni en l'aspecte del català, ja en donaré compte a cada un dels apartats següents:

Pel que fa referència a altres aspectes del Conveni no s'han desenvolupat encara i, no cal amagar-ho, no és fàcil de fer-ho. I dic això perquè la col·laboració entre Institucions s'ha de fomentar en la lleialtat i això no es dóna mentre es facin, com ara fa poc, declaracions dels responsables de la Conselleria que representin un menyspreu pel que pugui fer el Ministeri i els funcionaris del sistema escolar públic.

Malgrat això, i perquè per part del Ministeri d'Educació hi ha un alt sentit del deure envers la Comunitat a la qual se serveix i una especial sensibilitat per les singularitats cultural i lingüística, se seguirà fent l'esforç de dur a terme les disposicions que en aquesta matèria pugui fer-se tant desenvolupant els aspectes curriculars com lingüístics. Prova d'això va ésser l'oferiment del Sr. Ministre de col·laborar amb la Conselleria per donar-los suport tècnic, com s'ha fet en altres comunitats,

Bartomeu Rotger: Crec que és molt important que hi hagi una bona col·laboració entre les diferents administracions, especialment si, com és el nostre cas,

aquestes actuen d'una forma simultània en el mateix àmbit educatiu. Es tracta d'una qüestió pràctica d'eficàcia: s'ha d'aprofitar al màxim cada moment històric, en benefici dels nostres alumnes i del sistema educatiu. El Conveni de Cooperació General amb el MEC és una bona prova del que dic i pot esdevenir un instrument jurídic transitori molt adequat si s'amplia i s'aprofunda

Andreu Crespí, Director Provincial del MEC

deix en l'execució. En uns moments de transició, quan es comença el procés de transferència de les competències educatives, la cooperació efectiva entre la Conselleria i el MEC és una necessitat ineludible. En aquest sentit, farem el possible per aconseguir aquesta cooperació, tractant de millorar la realització dels acords, especialment en matèria d'ensenyament de la llengua catalana. En definitiva, aquesta cooperació és reclamada per tots els qui integren el

per estar preparats en el moment en què s'hagin de produir les transferències.

sistema educatiu i que desitgen un ensenyament de més qualitat.

P: Pensa que es podrà aplicar en tota la seva extensió i, fins i tot, si cal, ampliar-lo a fi d'acollir aspectes nous de cara a l'aplicació de la Reforma com, per exemple, l'adaptació dels dissenys curriculars a la nostra realitat, la planificació de la seva aplicació o la catalogació dels llocs de treball en català a secundària ?

A.C.: En el cas de les adaptacions curriculars, no cal ampliar el conveni ja que els propis decrets de currículum ho preveuen.

La catalogació de llocs de feina en català a Secundària es produirà tal com a EGB en el moment en què existeixi un nombre de professors suficient amb la corresponent habilitació per accedir a aquestes places.

B.R.: Cal ampliar ja des d'ara aquest Conveni i així ho hem plantejat a l'Administració central. Inspecció educativa, educació d'adults, Escola d'Idiomes, ensenyament a distància, currículum escolar, personal docent, etc. són alguns aspectes que s'han d'incloure ràpidament en el Conveni. La realitat és com és i no es pot canviar: no hi pot haver Reforma sense comptar amb nosaltres que tenim la competència estatutària de l'ensenyament en llengua catalana. D'altra banda, entretant no tindrem competències plenes, no podrem aplicar en tota la seva plenitud el nostre Model Educatiu si no comptam amb el MEC. La conclusió és clara: ens hem d'entendre ! Ens trobam en un moment crític: comença a comptar el temps per al traspàs de tot el sistema educatiu a la nostra Comunitat Autònoma, de tal manera que en la darrera reunió amb el ministre varem fixar el mes de setembre proper per a iniciar-ne el procés de negociació.

P: Quina opinió li mereix el manteniment del greuge comparatiu que suposa haver de tramitar un permís per a poder fer l'ensenyament en català?

A.C.: En aquest moment en què els centres hauran d'elaborar el seu PCC és lògic que també es faci un projecte lingüístic de centre i així abolir d'una vegada l'autorització prèvia.

Però el problema no és aquest. Fins ara quasi bé tot l'ensenyament en català a Primària i a Secundària es fa als centres públics i la situació es mantindrà així si no hi ha una acció legislativa decidida -per part dels qui tenen les competències- fent que tots els centres, públics i privats, hagin de donar un mínim d'hores en català, la qual cosa està ben fonamentada en l'esperit de la Llei de Normalització Lingüística.

B.R.: La voluntat d'anar cap a un ensenyament en la nostra llengua per part de la Conselleria ha estat absoluta. Tant és així que en quatre anys s'ha donat un pas de gegant. Efectivament, s'ha triplicat el nombre de centres que fan ensenyament en català i en dos anys aconseguirem que la gran majoria de centres de tots els nivells normalitzin el seu ensenyament en la nostra llengua. En aquest sentit, hem treballat intensament i hem proporcionat tota l'ajuda i l'assessorament per aconseguir aquest objectiu. Hem simplificat al màxim la tramitació d'expedients i hem donat les màximes facilitats. No obstant això, és veritat que la normativa encara és un poc restrictiva i que, a més, el procés és massa llarg ja que -i això sí que és un greuge comparatiu- al final és el MEC el que n'ha d'atorgar l'autorització.

P: Com pensa que es podria superar aquesta situació ?

A.C.: Com apuntava abans i ja que les competències plenes en aquesta matèria estan completament en mans de la Comunitat Autònoma, es podria donar la possibilitat d'un projecte lingüístic de centre que s'hagués d'ajustar a un decret de mínims, per donar compliment al que estableix la Llei de Normalització Lingüística respecte del domini de les dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma.

B.R.: La resposta és clara: amb les competències plenes. Així i tot, estam treballant en una legislació més oberta i estam preparant un model d'escola que contempli l'ensenyament de la nostra realitat territorial, cultural, històrica i econòmica en la nostra llengua.

P: Pel que fa al professorat, ens podria explicar la situació en què es troba el seguiment dels següents col·lectius: mestres amb oposicions però amb la prova de català suspesa, professorat procedent d'altres comunitats no catalanoparlants, professorat amb habilitacions transitòries.

A.C.: S'integren als cursos de reciclatge normal.

B.R.: Els cursos de reciclatge actuals tenen en compte aquests col·lectius i, en conseqüència, ofereixen respostes adequades per a cada un d'ells.

P: Pel que fa al tema del reciclatge, quins problemes i quines perspectives hi veu? Quan hi haurà cursos en horari lectiu, com s'ha fet amb l'Anglès o l'Educació Física ?

A.C.: És evident que el reciclatge tal com es fa ara no té cap sentit.

Mitjançant la comissió mixta ho hem manifestat nombroses vegades i hem insistit que es modifiqui d'acord amb els paràmetres següents:

a) Introducció del català a la formació inicial dels mestre que ja els prepari per impartir l'assignatura i per a l'ensenyament en català a l'Educació Infantil i Primària.

b) Crear l'especialitat de català per accedir per oposició a l'especialitat de llengua catalana creada pel Ministeri d'Educació.

c) Dissenyar uns cursos de reciclatge per fer l'ensenyament en català o bé el català a l'EI i Primària de la mateixa durada que a EEMM (dissenyats pel CEP) i amb les mateixes compensacions a l'horari laboral. Cal esperar només que la Conselleria, per mitjà de l'ICE, tingui cura del punt c) i insti a la Universitat a dur a terme els a) i b).

B.R.: En aquests moments, s'ha constituït i ja està treballant una Comissió que, sota la supervisió de l'ICE, està realitzant un diagnòstic situacional i un nou model de reciclatge.

Els criteris bàsics són els següents:

· Quin impacte han tengut aquests anys de reciclatge en el sistema educatiu.

· Quina és la situació real de la formació del nostre professorat en llengua catalana i quines necessitats tenim en aquest moment.

· Què necessitam fer perquè tot el professorat estigui en condicions d'impartir l'ensenyament en català.

· Com s'ha de plantejar el reciclatge a partir d'ara, tenint en compte les autèntiques necessitats del sistema i la implantació gradual del Nou Model Educatiu.

· Com s'ha d'adequar el reciclatge a la situació real del professorat: flexibilitat, ensenyament a distància, cursos intensius i simplificats, etc.

Hem de tenir en compte que, amb els nous plans d'estudis, el reciclatge tendirà a desaparèixer o es reduirà al personal docent que s'incorpori al sistema des de fora.

D'altra banda, el MEC disposa ja de la relació nominal

Bartomeu Rotger, Director General d'Educació

de professors en reciclatge que, conseqüentment, han de veure reduïdes les seves hores de dedicació docent.

En definitiva, el reciclatge ha d'estar al servei de les necessitats del nostre sistema educatiu i s'ha d'adequar a la situació real del professorat. En aquest sentit, l'esforç econòmic de la Conselleria ha estat molt important (prop de 22 milions de ptes. anuals), així com la voluntat de millorar aquests cursos en benefici de l'ensenyament i del professorat.

P: No creu que ja seria el moment de què a les oposicions, tant de mitges com de bàsica, hi hagi una prova eliminatòria de català ?

A.C.: En el cas d'Educació Infantil i Primària absolutament i el Ministeri ja treballa d'acord amb les darreres sentències del Tribunal Constitucional per fer-ho efectiu ràpidament.

Per a l'Educació Secundària la solució no és tan senzilla perquè a aquesta comunitat som deficitaris en algunes de les especialitats de Batxillerat i Formació Professional. En aquest cas fóra millor de pensar en la possibilitat d'afegir-hi una condició restrictiva mentre no s'adquireix el nivell d'idoneïtat requerit: per exemple no obtenir destí definitiu.

B.R.: Sí

P: Quines accions concretes creu que es podrien dur a terme a fi de dinamitzar i afavorir l'ensenyament en català a les Illes Balears ?

A.C.: Ja he apuntat a l'apartat 3 una solució administrativa. Aquesta almenys garantiria uns mínims però per anar més enllà caldria un altre tipus d'actuació. Aquestes actuacions serien aquelles que farien que el conjunt de la societat de les nostres illes desitgi l'ensenyament en català, tant o més que el que es desenvolupa en castellà. Per això ha de ser el Govern

B.R.: Aquest ha estat l'objectiu principal de la Conselleria i jo diria que l'eix bàsic de la política educativa de la Consellera Maria Antònia Munar.

El programa d'educació d'aquests darrers quatre anys, a més de preparar les transferències i dissenyar el Nou Model Educatiu, ha consistit en impulsar l'ensenyament de la nostra llengua i la nostra cultura

d'aquesta comunitat que emprengui una tasca seriosa perquè el català sigui la llengua d'ús i comunicació a les nostres illes, com preveu clarament la Llei de Normalització Lingüística.

El Ministeri d'Educació -en aquest àmbit que no és propi- participa amb dues persones en comissió de serveis a la Campanya de Normalització Lingüística que representa una part important del magre pressupost econòmic d'un òrgan del qual formen part un munt d'organismes de la Comunitat Autònoma.

També s'ha de dir que el Ministeri d'Educació ofereix cursos de català a diferents col·lectius de funcionaris de l'Administració estatal a Balears.

En aquest moment hi ha diversos grups de treball que elaboren el material orientatiu de llengua catalana que acompanyarà amb tota la documentació dels Materials per a la Reforma que rebran els centres ben aviat.

a tots els nivells, fins el punt que podem afirmar que a hores d'ara l'educació és el sector social en què la normalització lingüística ha assolit el màxim grau d'execució. La resposta del professorat i dels pares d'alumnes ha estat, sens dubte, realment magnífica. En síntesi, podríem dir que l'acció de la Conselleria s'ha basat en els següents punts:

- Impuls de l'ensenyament en català a tots els centres de Balears.

- Normalització de la gestió administrativa i acadèmica (vegeu-ne, com a exemple, el programa informatitzat i normalitzat de gestió de centres que a hores d'ara utilitzen prop de 200 centres escolars).

- Cursos de reciclatge.

- Elaboració i dotació de material didàctic en català (com coneixeu molt bé els centres, la Conselleria ha realitzat un esforç extraordinari, ja que sols l'any passat s'han concedit als centres escolars prop de 100 milions de ptes. per a l'adquisició de material en català).

- Impuls de la recerca (beques d'investigació) i reconeixement de les iniciatives en llengua catalana (premis "Francesc de Borja Moll" i "Miquel Porcel i Riera").

- Suport a seminaris, trobades i moviments de renovació (escoles d'estiu, escoles mallorquines, etc.).

Actualment, s'inicia una nova etapa de consolidació que tindrà la culminació en el moment en que les transferències plenes siguin una realitat: un model propi basat en les nostres cultura i llengua pròpies, a partir de la nostra realitat territorial. El futur, per tant, està en les nostres mans i cal ésser optimistes.

P: Donat el bon resultat que han tingut els diferents programes d'immersió lingüística implantats a alguns centres educatius de Mallorca, quines accions pensa emprendre de cara a la seva extensió a les zones amb major presència de població immigrada ?

A.C.: La direcció Provincial va crear un equip de suport a la Immersió que s'anirà ampliant els propers cursos, però també és crearà una oficina per a la Normalització lingüística, perquè si no tenim en aquest camp les competències tenim ganes de fer-hi feina que ajudi des del punt de vista tècnic els centres que vulguin fer algun tipus de projecte lingüístic amb l'assessorament pertinent.

B.R.: Evidentment, el model propi, que ja estam preparant, contempla aquesta acció que consideram prioritària.

En definitiva, resta molt per fer i possiblement, es presentaran entrebancs i dificultats, però el que és cert és que, entre tots, aconseguirem un ensenyament de més qualitat i més nostre. No ho dubteu !